

circuit judicios, iată liniile directoare ale unui volum de muncă ce ne așteaptă la Mangalia și care va începe încă din acest an.

Situația de perspectivă de la Capidava și Păcuil lui Soare merită să ne rețină atenția. În ambele puncte dunărene, de un neasemuit de frumos cadru natural, sînt mari posibilități de explorare științifică și turistică.

Pentru a nu îngreua activitatea muzeului, angajîndu-ne simultan la lucrări de amenajare în ambele puncte, socotim necesar să ne ocupăm deocamdată de un singur punct: Capidava. Aceasta se învecinează cu satul Topalu și orașul Hirșova, făcînd parte dintre cetățile conservate cel mai bine pe limesul dunărean. Apoi, impunătoare ruini de la Hirșova! Iată numai cîteva dintre valorile muzeale ce se vor integra într-un proces de organizare de mai lungă durată. Nicăieri poate, ca aici, nu se îmbină mai armonios cadrul istoric cu cel natural. Desigur, atingerea acestui scop implică eforturi considerabile — ca să nu amintim, în acest sens, decît de necesitatea imediată și imperioasă a asfaltării porțiunii de drum ce leagă șoseaua națională ce duce de la Constanța la Hirșova, cu satele Tichilești, Topalu și Capidava. De asemenea, efectuarea săpăturilor la Capidava — în continuare — și la Hirșova, cu concursul nostru direct și, în sfîrșit, înființarea de curse locale de agrement, pe Dunăre, cu itinerariul Hirșova — Topalu — Capidava.

O atenție deosebită se va acorda centrului arheologic de la Murfatlar. Aici, Direcția monumentelor istorice efectuează lucrări de restaurare cu rezultate revelatorii. Mărturiile de epocă feudală-timpurie de aici ocupă un loc special în ansamblul antichităților dobrogene. Fără discuție, sîntem de părere că angajarea acestui centru într-un circuit turistic este nu numai necesară, dar constituie o datorie patriotică.

Viața științifică propriu-zisă va fi susținută cu forțe și mai sporite. Săpăturile arheologice de mai mică sau mai mare importanță, ca și frecvențele săpături de salvare, vor constitui o preocupare permanentă a colectivului de arheologi. Aceasta, deoarece scopul principal al cercetărilor este de a lămuri probleme istorice pînă acum obscure pentru Dobrogea: viața societății omenești în epoca romană, de-a lungul limesului dunărean; formarea limbii și poporului român la Dunărea de Jos; societatea autohtonă în epoca preromană; asimilările etnice între sec. I — VI e.n. în Dobrogea; dezvoltarea meșteșugurilor în Scythia-Minor; feudalismul timpuriu și dezvoltat etc. Aceste probleme, pe măsura soluționării lor, vor trebui neapărat să se reflecte în muzeu. De altfel, cercetările se impun a fi întreprinse pentru atingerea unui scop funcțional bine precizat mai înainte: reorganizarea periodică a muzeului și exploatarea — pe cale turistică — a obiectivelor mai mari, aduse la lumină. În chipul acesta vom realiza cercetări interesante în folosul științei istoriei, artei și arheologiei și vom pune în valoare obiective turistice prestigioase: Histria, Adamclisi, Mangalia, Păcuil lui Soare, Capidava, Săcudava și — după cum am amintit Murfatlar.

Rezultatele cercetărilor noastre, pe teren și în laborator, în birou sau bibliotecă, vor vedea lumina tiparului sub forma notelor, rapoartelor de săpături și studiilor de sinteză.

Ne exprimăm convingerea că aceste propuneri sînt nu numai realizabile, ci și imperios necesare. Atingem astfel utilul științific, muzeistic și turistic, totul într-o îmbinare de natură să dea satisfacții cît mai numeroase. Răspundem unor solicitări mai vechi ca și unor realități cerute de viața oamenilor, de evoluția istorică a societății socialiste contemporane. Fiindcă, dacă baza materială asigurată cu dărnicie este consistentă, consistentă trebuie să fie și dăruirea noastră, concretizată în fapte, realizări și muncă plină de elan.

Adrian RĂDULESCU

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE ÎN COMUNA STOICĂNEȘTI

Pînă de curînd, cercetările și săpăturile arheologice, din zona în care este situată com. Stoicănești (jud. Olt) au fost reduse ca număr, întrucît s-a acordat o atenție mai mare complexelor arheologice răspîndite de-a lungul râului Vedea¹. De-abia în ultimul deceniu, în apropiere, pe terasele din stînga Oltului s-au efectuat cercetări de suprafață amănunțite². Sărăcia datelor arheologice, referitoare la zona cursului superior al Călmățuiului, vom încerca să o înlăturăm, în parte, prin informațiile despre descoperirile³ pe care le-am făcut în împrejurimile comunei Stoicănești. Se pot menționa astfel cîteva piese de silex, care — după tehnica de prelucrare și tipologie — ar putea data din paleoliticul superior. Piesele amintite au fost descoperite la circa 1,5 km sud-est de sat, pe locul cunoscut de localnici sub denumirea „În cot”.

Pe teritoriul comunei este documentată arheologic și epoca neolitică. Un complex neolitic (poate chiar o așezare din acea vreme) se află la circa 300 m nord-est de punctul „În cot”. De la suprafața solului s-au adunat numeroase piese de silex de culoare galben-verzuie. Între unelte sînt de semnalat: virfuri, răzuitoare, lame și cîteva trapeze de dimensiuni mici; unelte microlitice găsite sînt asociate cu ceramică.

Din perioada de la sfîrșitul epocii neolitice datează resturile de așezare aparținînd culturii Gumelnița, repertate tot în punctul „În cot”, la circa 300 m distanță de Călmățui. De pe acel loc s-au strîns mai multe fragmente ceramice specifice culturii menționate, fusaiole, ca și o serie de unelte de piatră șlefuită, cum sînt topoarele plate și cele perforate.

Dintre numeroasele unelte de piatră șlefuită adunate de pe tot cuprinsul comunei, cu ajutorul elevilor, cîteva au forma de măciucă sferică și datează din perioada de tranziție de la epoca neolitică la epoca bronzului sau chiar de la începutul epocii

¹ Cercetări de suprafață efectuate de Ion Spiru.

² Cercetări de suprafață efectuate de Corneliu N. Mateescu.

³ Materialele adunate se păstrează în colecția muzeală a școlii din Stoicănești.

bronzului. Din această ultimă perioadă datează și o serie de fragmente ceramice din pastă amestecată cu nisip și pietricele. Vasele respective au avut câte două torți și erau neornamentate, ceea ce face dificilă atribuirea lor unei culturi. Pe același teren s-au mai găsit câteva fusaiole de lut ars și un vîrf de săgeată, din os.

Tot pe locul „În cot”, dar și la nord de sat, pe terenul numit „Coanda” de pe Dealul Belicariului, s-au descoperit materiale aparținînd probabil sfîrșitului primei epoci a fierului.

Urmele de locuire din a doua epocă a fierului sînt pînă acum răzlețe și slab documentate.

Se cuvine subliniați descoperirea ceramicii geto-fene în asociere cu cea de caracter roman (cioburi de culoare gălbuie și o cărămidă romană). Pe teritoriul comunei s-au găsit în diferite puncte și monede romane, începînd cu cele emise în sec. I e.n. și pînă în sec. V e.n.:

*Denari romani descoperiți la Stoicidnești
bătuți de:*

Vespasian	69—79 e.n.
Hadrianus	117—138 e.n.
Antonius Pius	138—161 e.n.
Marcus Aurelius	161—180 e.n.
Septimus Severus	193—211 e.n.
Caracalla	212—217 e.n. (3 exemplare cu bustul mamei sale Iulia Pia Augusta și unul cu bustul soției sale Ulvia Plautilla Augusta).
Severus Alexander	222—235 e.n.
Constantin cel Mare	306—337 e.n.
Constantin al II-lea	337 e.n.
Valentinian al III-lea	425 e.n.?

Interesantă este și ceramica de culoare cenușie lucrată la roată. Unele dintre fragmente au făcut parte din vase modelate din pastă amestecată cu nisip și pietriș, iar altele din pastă fină. Amintim câteva fragmente de torți cu cite trei nervuri paralele în relief, ca și un fragment de vas cenușiu, cu inel de fund. Aceste materiale datează din sec. III—IV e.n.

Merită toată atenția o porțiune din gura unui vas, cu gît scund, avînd pe mijlocul marginii un șantuleț. Fragmentul datează din sec. VII e.n.

Într-o serie de puncte (cum sînt: „În cot”, „Coanda” și la nord-vest de Gogora) s-au adunat de la suprafața solului materiale din epoca feudală timpurie. Atrag atenția resturile de așezare din punctul „În cot” de unde, cu prilejul amenajării unui elesteu, s-au deplasat mari cantități de pămînt și au fost scoase la iveală buciți de lipitură arsă, numeroase fragmente ceramice și s-a dezvelit vatra unui cuptor pentru copt pîne. Fragmentele ceramice adunate aparțin unor vase tip borcan (cu buza răsfrîntă) ornamentate pe umeri și pe corp cu benzi de linii incizate, orizontale sau în val. Pe un fund de vas s-a păstrat o marcă de olar. Sînt de semnalat și unele torți de vase ca și fusaiole bitronconice de lut ars. Este probabil vorba de un mic grup de așezări, făcînd parte din marelui

complex din preajma Dunării inferioare, atribuite culturii Dridu.

Dintre obiectele din epoca migrațiilor, găsite întîmplător, amintim mai multe vîrfuri de săgeată, de dimensiuni reduse, din fier. Unele au cite trei muchii, altele cite trei aripioare.

Tot din timpul feudalismului timpuriu, pe locul „Cu parapet”, dinspre comuna Văleni, s-au descoperit două vîrfuri de lance și un topor de fier, ca și un inel de os.

Obiectele arheologice descrise reprezintă rezultatul unor cercetări de suprafață efectuate în ultimul timp pe teritoriul comunei Stoicidnești, cu ajutorul oamenilor din sat și al elevilor.

Gh. VIERU

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE ALE MUZEULUI DIN CARACAL

La 24 martie a.c., în punctul numit „Deasupra bălții”, în partea sudică a comunei Drăghiceni, jud. Olt s-a descoperit un tezaur de monede romane de argint, într-un ulcior (au fost recuperate deocamdată 436 monede).

Între acestea, sînt monede bătute în timpul împăraților Nero, Vespasian, Domițian, Nerva Traian, Hadrianus etc.

Tezaurul va fi expus, deocamdată, în cadrul unei expoziții de numismatică romană.

Ștefan CHIȚU

SUGESTII PENTRU UN TÎNĂR MUZEU

La granița de vest a țării, la Sinnicolaul Mare (județul Timiș), a luat ființă în luna august 1969 un muzeu cuprinzînd numeroase mărturii istorice, dintre care menționăm pe cele descoperite la Sinnicolaul Mare, Periam, Nerău, Dudeștii Vechi, Satul Nou. Ele constituie un adevărat tezaur de dovezi pentru continuitatea neîntreruptă a poporului român pe aceste meleaguri.

Același lucru îl atestă, nu mai puțin grăitor, și obiecte mai noi, ca monumentele feudale găsite la Cenad și o vedere din 1870, înfățișînd tirgul din Sinnicolaul Mare, a cărui populație era îmbrăcată în costume naționale românești.

Secția de etnografie a muzeului găzduiește costume naționale și covoare românești, germane și bulgare, care de care mai frumoase, iar secția de artă plastică se mîndrește cu picturi realizate cu măiestrie de către Octav Băncilă, Corneliu Baba, Schweitzer-Cumpăna, Ion Pacea, Iuliu Podlypni, Sever Frențiu și alții.

Însă, muzeul mai are nevoie de substanțiale completări.

Tezaurul de la Sinnicolaul Mare — format din 23 diferite vase de aur de o rară frumusețe, descoperit în acest oraș în anul 1799, în urma unei săpături incidentale — nu poate lipsi din tînărul muzeu. Tezaurul de la Sinnicolaul Mare se află în posesia muzeului de la Viena. Dar copia fiecărei piese se găsește expusă în Muzeul județean din